

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ה' אייר תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה כח | דף הכולל: גדרים צ.
דף היומי בהלכה: מסימן קכ"ח סעיף ל"ג עד סעיף ל"ו.
מוסר: שמירת הלשון - 'ועתה נבאר' עד 'וכאשר רואה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש הפרישות פרק ה פ"ה "והשתדל אח"כ לאטום אזניך"

**'נתתי לחבר את הרכב לשעה', אולם, הוא החזיר
לי את הרכב לאחר שלוש שעות, ולתדהמתי
לא היה גבול, הרכב חזר עם 'קררריץ' בפח'**

פנינים ואוצרות חיים מהגה"צ רבי ירחמיאל קראם זצ"ל

המדרש, אז היא שעת מבחנו ובה בעת הוא נמדד.

'נתתי לחבר את הרכב לשעה'

'נתתי לחבר את הרכב לשעה', מספר ר' ירחמיאל, 'הוא הבטיח לי שהוא שואלו לשעה אחת בלבד, ואני האמנתי לו, וסמכתי עליו, בכל זאת חבר טוב. אולם, הוא החזיר לי את הרכב לאחר שלוש שעות, ולתדהמתי לא היה גבול, הרכב חזר עם 'קררריץ' בפח'.

'מה זה?' אני שואל אותו בנימה של תוכחה בלתי מוסתרת. 'הממם... תראה מישהו שפשף אותי, זה לא היה באשמתו'.

הבלגתי.

למחרת הוא מגיע שוב פעם.

'מה עכשיו?' אני שואל בקוצר רוח.

'אפשר את הרכב לחצי שעה?' הוא שואל...

'מה???' אני נדהם, 'אתה בא לבקש שוב פעם את הרכב? וכי לא מספיק מה שעשית לי אתמול עם הרכב?'

והוא... נבוך, מה יש לו לומר.

'מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתי בחמלה,

רבה אמונתך'.

היה אומר ר' ירחמיאל: 'האדם מבקש מבורא עולם שיחזיר לו את נשמתו, למרות שאתמול הוא החזיר את נשמתו לבורא העולם עם 'קררריץ'... עם חטאים ועוונות חדשים, שלא היו לפני יומיים

הרב ירחמיאל קראם היה מספר, כי כשלמד בישיבת 'קול תורה', פנה אליו ביום מן הימים מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן זצוק"ל, ובפיו בקשה:

'היות ואמורים להגיע לישיבה שני בחורים לשבת קודש כדי להתרשם מהישיבה, מן הראוי שהישיבה אף תנסה להתרשם מהם... לפיכך אבקשך להתחקות אחריהם בחדר האוכל, ולנסות לראות את הנהגותיהם בשעת הסעודה'.

'השבתי למרן המשגיח', מספר ר' ירחמיאל, 'כי אדרבה, המשגיח יכול לראותם ב'סדר' ובתפילות, זהו הדבר המעיד יותר מכל על אופיים הרוחני האם הם שקועים דיו בלימוד, או האם יראתם קודמת לחכמתם וכדומה'.

אמר לי המשגיח: 'אכן ב'סדר' ובבית המדרש אני יכול לראותם ולנסות לעמוד על טיבם, אך אותי מעניין טיב הנהגותיהם בשעת האכילה, שעה שאינם נמצאים בבית המדרש...'

היה אומר הרב ירחמיאל: 'מסר גדול לימדני המשגיח באותה העת. אישיותו של האדם אינה נמדדת בשעות הלימוד והתפילה, שעה שהוא מוקף ברבנים, משגיחים, וחברים. מהות האדם נמדדת דווקא בחדר האוכל, בזמן שהוא יוצא לרגע או שניים מבית המדרש, שם נבחנים הנהגותיו ומידותיו, יראתו ואף חכמתו. כי 'אין קידוש אלא במקום סעודה' אמרו הקדמונים, היינו, אין ניכרת קדושתו של האדם אלא בשעת הסעודה או היציאה מבית

ולפני שלושה ימים.

ואילו הקדוש ברוך הוא - 'רבה אמונתך', מאמין הוא לאדם שיחזיר לו את הנשמה בשלמותה כפי שלקחה ממנו, ללא 'קריצים'... אך האם אנו עומדים בהבטחתנו? שאלה ללא מענה.

עירית ירושלים

'בעודי עומד ברמזור ברחוב 'כנפי נשרים', קלטו עיני מחזה מדהים, סיפר ר' ירחמיאל, 'רכב של עירית ירושלים עומד על אי התנועה, ושני פועלים עומדים לידו. ברגע הראשון שום דבר מיוחד לא היה נראה מוזר. אך בהתבוננות מעמיקה יותר ראיתי לפתע את אחד העובדים חופר בור באמצע אי התנועה, ומיד בא חברו וסותם את הבור. וכך הם ממשיכים הלאה, האחד חופר והשני סותם.

'ריבוננו דעלמא כולא, מה הם עושים כאן? הדבר היה נראה לי תמוה בצורה יוצאת דופן. האחד חופר את הבור וחברו סותמו. הלא דבר הוא.

בסקרנותי כי רבה נעצרת עם רכבי לידם ושאלתי אותו:
'הלו... מה אתה עושה?'

'חופר, אתה לא רואה?! ענה לי ברוגז.

'ומה אתה עושה? שאלתי את השני.

'אני סותם הבור', ענה מבלי להרים את ראשו כלל.
???

'אה, פשוט יש עוד אחד בצוות שהתפקיד שלו לשים שתיל בבור, אבל הוא לא נמצא היום'...

וכאן היה ר' ירחמיאל מגביה את קולו.

אמרתי לו: 'תגיד לי, נולדת בפראג'???

ענה לי: 'לא!'

'אז למה אתה כזה גולם?!...'

בעוד הברזל לוחט, היה ר' ירחמיאל מסביר את ההשוואה המתבקשת, 'אתה לא שם לב שאתה מתנהג בדיוק כמו אותם ערבים עובדי העיריה? אחד חופר, השני סותם, והשלישי שתפקידו להניח שתיל בתוך הבור איננו, ובכל זאת הם ממשיכים כך בסכלותם הרבה.'

'גם אתה מתחיל את היום, פוקח את עיניך, הולך לכאן ולשם, ובלילה אתה בא לסגור את היום שהיה לך. אך מה היה באמצע, האם עשית משהו במהלך היום, האם למדת וקנית חכמה, או שרק התבטלת ולא עשית מאומה?'

נורא למתבונן!

(מתוך הספר 'ירחמיאל' קווים לדמותו של גדול מזכי הרבים)

הוא אמר לנו: "תראה מה זה, איזו השתתפות עם הזולת! סתם כך, לבוא ולהצטרף לאמירת תהילים, עבור אנשים שאינך מכיר. איזו זכות נפלה בחלקי להימנות על העם הזה"

הרב אהרן וינגרטן מנהל ארגון 'דרכי מרים' על התפילה בכותל המערבי כל מוצ"ש מברכים

למתפללים על ידי פעילי הארגון.

בתפילות נוטלים חלק אנשים יקרים קרובי משפחות החולים - לצד חולים עצמם, אך יש גם מי שמצטרף באופן ספונטני אל תפילת הרבים, הוא אמנם הגיע לכאן בכדי להתפלל על עצמו, אבל עינו צדה את הרשימה הארוכה של החולים, והוא אינו יכול להישאר אדיש. הוא יתפלל עליהם קודם, אחר כך יתפלל על עצמו, ובס"ד ייענה יחד עמם.

היה פעם שבצד ניצב לו יהודי, שחזותו מוכחת עליו כי זה עתה הצטרף ללגיטו של מלך. הוא מתגורר בכלל בכרמיאל, אולם את השבת עשה בעיר הקודש ובא להיפרד ממנה מתוך תפילה. הוא אמר לנו: "כזה דבר רואים רק אצלכם - אצלנו. תראה מה זה, איזו השתתפות עם הזולת! איך אפשר שלא להתעורר?! סתם כך, לבוא ולהצטרף לאמירת תהילים, עבור אנשים שאינך מכיר, רק בגלל תחושת ההדדיות. איזו זכות נפלה בחלקי להימנות על העם הזה."

אכן. כיהודים מאמינים בני מאמינים, אנו פועלים כל העת להרחיב את מעמדי התפילות המיוחדים, כאשר עמותת 'דרכי מרים' דואגת לקיים תפילות במקומות הקדושים ובקברי צדיקים. בכל מוצש"ק 'מברכין', מקיימת עמותת 'דרכי מרים' תפילת רבים' ברחבת ה'כותל המערבי', לרפואתם וישועתם של החולים בכל רחבי הארץ, כאשר כל שם עולה בפרטות בפי המתפללים הרבים המייחלים מעומק לב לרפואתו במהרה.

התפילה הזו אף היא המשך חזונו של אבא זצ"ל, שאמר לנו לא אחת: במקום לעזור לחולים, נעשה שלא יהיו חולים... זה היה המשפט של אבא. וכך מידי מוצ"ש מברכים, בשעה בה רבים ניגשים להתקין את סעודת מלוה מלכה - סעודת דוד מלכה משיחא, מתאספים להם ברחבת הכותל המערבי - המקום בו נפגשות התפילות כולן בדרכן למרום - מתנדבי ארגון החסד 'דרכי מרים', לתפילה מיוחדת ולאמירת פרקי תהילים למען החולים הרבים ששמותיהם מפורטים ברשימות הארוכות המחולקות

את פעילות הארגון, באמצעות תפילה לרפואתם השלמה!!?
הדיבורים הפכו למעשים, ורעיון אמירת התהילים בציבור יצא
לדרך. אחת לחודש, חדר ההתאוששות עובר לכאן - אל רחבת
הכותל. שפחת "דרכי מרים" המורחבת מתכנסים לשחרור מתחים
ולהבקעת שערי רצון בכוחות משותפים.
(מתוך יתד נאמן פסח תשפ"ג)

את רעיון אמירת התהילים בציבור לטובת החולים, הגה מי
שבמשך שנים רבות נושא בעול הארגון - יהודי מאמריקה בעל לב
זהב, שדבר הארגון הגיע לאזניו ומצא מסילות ללב. לפני כמה
שנים פנה אל ידידו משפחת וינגרטן מקימי הארגון, בשאלה
נוקבת: "מדוע עלינו לפעול למען החולים רק בדרך זו של הסעה
לבית החולים, בשעה שיש ביכולתנו לפעול מענם, ואף לצמצם

ר' שלום פיישר ז"ל הפתיע אותי ושאל אם אני מסכים להכשיר את המטבחים של איקאה לפסח, לא ידעתי על מה הוא מדבר אתי, כשהגעתי למקום לא האמנתי למראה עיני

הגה"ח רבי יצחק שלמה פייגנבוים שליט"א רב רשת הנויות 'איקאה' על כשרות כהלכתה
ודיבורי זכרון על איש החסד, ר' שלום פיישר ז"ל - יום פטירתו ד' אייר תשפ"ב

נו! וזה היה דומה למטבח אצלו?

מה אומר לך ומה אדבר. כשהגעתי פעם ראשונה למקום לא
האמנתי למראה עיני. אם אצלו היו ארבע רשתות של מדפים, כאן
היו חמישים רשתות. לא ידעתי איך מתחילים עם הפרויקט הענק
הזה. עד היום, גם עכשיו כשאני מספר לך את זה, אני לא שוכח
את הרתיעה שתפסה אותי כשפגשתי בפעם הראשונה את סדרי
הגודל שאליהם נחשפתי לראשונה בחיי.

הסניף הראשון אליו הגעתי היה סניף 'ראשון לציון', זהו הסניף
הכי גדול, הכולל מערכות ענקיות: מדיחי כלים אסטרונומיים,
משטחי חימום ענקיים, קולטי אדים בגודל של חדרים. ברגע
הראשון כמעט וירדתי מהרעיון, אלא שבסיעתא דשמיא נזכרתי,
שמקובלני מבית אבא, הגאון החסדי רבי נפתלי שליט"א, שאין
דבר באידישקייט שאי אפשר להשיגו, ונכנסתי למהלך במלוא
המרץ. התחלתי יחד עם צוות שלם של טכנאים ואניש מקצוע
לפרק מערכות ענק. לשטוף ולנגב. להכשיר, להגעיל, לעשות
ליבון - - -

ואיך הצוות מקבל את זה, שבא לפה רב חדש ומנהיג מנהיגים
ועניינים שבמשך שנים לא הונהגו פה והכל היה בסדר...?

את האמת, זו היתה השאלה הראשונה שנשאלתי ע"י
הצוות במטבח ואנשי ההנהלה של הסניף. אלא שבמקום
לענות, או חלילה להשמיץ את הקודמים, פשוט הראיתי להם
בחוש מה רואים על המנדף. העברנו על זה יד, וראינו כמה
שומן נשאר על האצבע. פירקנו את המנוף של הצ'יפסר וראינו
מיד כמה פירוורים נשארים שם בפנים גם אחרי ההכשרה
שנעשית 'מלמעלה'. הראינו להם בצינורות של המדיחים, כמה
חמץ בעין נמצא שם באופן בלתי ניתן לתיאור כך שבעצם,
כמו שתמנוה אחת שווה אלף מילים, ודאי שמישש אחד חוסך
אלף הסברים.

השאלה הראשונה היא בעצם, מאיפה הכרתם אחד את השני?
כשר' שלום ז"ל עבר לביתו החדש ברחוב רוזובסקי בבני ברק,
הוא בנה מטבח שדרש הכשרה לפסח מבחינה מערכתית כמו
מטבח מוסדי. איכשהו, בהשגחה פרטית נתבקשתי לבוא להיות
הרב המכשיר שעוקב אחר החברה המקצועית שבאה לעשות
את ההכשרה המסובכת. בדיעבד, לאחר מעשה, לא הייתי כל
כך מרוצה מהעבודה שביצעה החברה שעשתה את ההכשרה,
ולשנה הבאה כשנתבקשתי שוב לבוא לעקוב אחר ההכשרה,
ביקשתי שהשנה אני אביא איתי אגם את הצוות עצמו שיעשה
את ההכשרה לפסח, וכאן מתחיל הסיפור.

הבאתי אתי מומחים רציניים בהכשרות מטבחים, ועשינו יחד
הכשרה מאסיבית ראויה וכשרה לכתחילה שבלכתחילה. כולל
פירוק רשתות המנדף (קולט אדים), מכיוון שעולה אליהן אדים
חמים שמלאים בליעות של חמץ, חוץ מזה, שלפעמים יש שם
חמ מממש בעין, כי כשמכנינים שניצלים עם חמץ, עולה לשם שומן
בעין מהמטגנת שמתחת. ובזמן "שהעלינו את כל המטבח באש
כמו שצריך", עם הגעלות וליבון כמו שצריך, אחד מבני המשפחה
צילם את זה. וכשר' שלום - שכל מי שהכיר אותו יודע, שהוא היה
אדם מאד רציני ויסודי - ראה את המלאכה הרצינית והיסודית
שעשינו שם, זה הספיק שבביל שיווצר בינינו קשר.

היתה לו יראת שמים פשוטה, בלי התחכמויות. לא היה אצלו
שפעטלעך מול דברי חז"ל והשולחן ערוך. מה שהיו צריכים
לעשות הוא עשה. למעשה, מה שקרה, שהוומנתי שוב גם בערב
פסח של השנה שלאחר מכן, וכן הלאה בשנים הבאות, כשבאחת
השנים הוא הפתיע אותי ושאל אם אני מסכים להכשיר את
המטבחים של איקאה לפסח, לא ידעתי על מה הוא מדבר אתי,
אמרת לי שאני מסכים לבוא לראות במה מדובר.

בכל סניף ישנם ארבעה מטבחים. מטבח בשרי. מטבח יחודי לכל צוות העובדים בסניף - - -

זה שווה את כל ההשקעה הכלכלית הזאת?

תראה, אינני מכיר את נבכי השיקולים הכלכליים של רשת 'איקאה' וברור שעיקר הסיפור פה הוא, מה עשה ר' שלום למען הרבות אידישקייט בעולם דרך כל עסקיו המסועפים שכבר נרחיב על זה. אבל זאת כן אוכל לומר לך: שמנתונים שהגיעו אלי לפני מספר שנים, נרשמו במערכות איקאה בחג פסח אחד, מעל למאה אלף כניסות למחלקות האוכל בכל הסניפים בארץ. וזה במשך מספר ימים מצומצם של ימי חול המועד. לפני כמה שנים היה סקר, והמקום השני הכי מתויר בציבור הכללי היה 'איקאה', כך שאתה בטח מבין את גודל המשמעות, ובוודאי בהיבט הכשרותי.

האחריות פה היא אכן אדירה. מדובר במאות אלפים של פיות

שמכניסים אוכל כשר לפה - - -

נכון. ואכן בסיעתא דשמיא הצלחנו להכניס את מערך ההכשרה בפסח לכל חמשת הסניפים: באר שבע, אשתאול, ראשון לציון, נתניה וקרית אתא. וכך במשך כמה שנים הייתי מכשיר את המטבחים שבסניפים רק לפסח. באלול תשע"ד, שבוע לפני ראש השנה, קורא לי ר' שלום אליו הביתה בהילות. "הולך להגיע שמיטה", אומר לי ר' שלום, "ו-געוואלד, אני מוכר עציצים בסניפים, מה אני עושה. מביא מחו"ל? מוכר רק סינטטי?" ושב פעם אני לא מבין איך אני מתמודד עם ההר הגדול הזה ועם האחריות האדירה, אבל כמו שאמרתי לך מקודם **שמקובלני מבית אבא שליט"א שאין דבר באידישקייט שאי אפשר להשיגו ונכנסתי למהלך במלוא המרץ.**

שבוע לפני ראש השנה, ויש לכם זמן להתארגן למבצע לוגיסטי

שכזה?

זה לא כל כך מדויק. כי בחודש הראשון של שנת השמיטה העציצים בחנויות הם עוד של שנה שעברה, אבל מה שבטוח, שהזמן אכן היה מאוד קצר והמלאכה היתה מרובה מאוד, אבל

לא אחד כר' שלום ירים ידיים. הוא הצמיד לי רכב ונהג, לפעמים היה זה נהגו האישי, והתחלתי לחרוש את הארץ לאורכה ולרוחבה לתור ולמצוא אחר חממות שיוכלו לקבל אישור לאספקת הסחורה לחנויות הרשת, בשביל זה הגעתי על ל'נתיב העשרה' שעל גבול עזה. ובסוף, בסיעתא דשמיא מצאנו פתרון הלכתי לכלל חנויות הרשת. גם כאן אתה שומע את הפשטות שביראת השמים של ר' שלום. הרי הוא יכול היה להסתמך על מאה ואחד היתרים כאלה ואחרים. אבל ברגע שהוא הבין שיוכל להיות פה משהו שהוא לא גלאט, נגמרו הסיפורים.

אני זוכר שבשנה הראשונה שדיברנו על מכשירי משקה במסעדה הבשרית, אמרתי לו בערב פסח, שתהיה בעיה עם המכשירים הללו, מכיון שזה עובד בצורה כזאת, שיש חדר תמציות שבו נמצאות במכלים התמציות של כל המשקאות: קולה, קינלי, קולה דיאט, והצינורות התת קרקעיים מביאים את התמצית עד לברזים, ורק בברזים התמצית מתערבת עם הסודה ויוצא משקה מוגז בטעמים. מה שקורה זה, שהטעמים עוברים בצינור והם מכילים גלוקוזה שהיא חמץ ונוצרות בצינור בליעות של איסור. מיד כשהצגתי לר' שלום את הבעיה, ר' שלום לא מהסס לרגע ואומר לי: אם יש בעיה בצינורות לא יהיה קולה בפסח! תבין. רוב האוכלים שם בפסח - בכל אופן עד שהנהגנו את החומרות שם - הם לא בהכרח יהודים שמקפידים על כל החומרות שאנחנו היהודים היאים ושלמים מקפידים עליהן אצלנו בית, יכלו למצאו שם היתרים כאלה ואחרים, אבל אצל ר' שלום ההחלטה מגיעה ברגע, ותזכור גם, שלכל החלטה שלו יש משמעות כלכלית אדירה. כל סיפור ההכשרה לפסח עלה לרשת כל שנה הון תועפות.

בסוף מצאנו פתרון, לעשות את העצה של 'מילוי ועירוי'. וכך, אחרי עבודה מאומצת, עשינו את ההכשרה לכתחילה. למעשה, במשך השנים הוחלט ע"י ר' שלום לעבור לחברת 'קוקה קולה', כי שם הנהיג הרב משה לנדא זצ"ל, שבמשך כל השנה ישתמשו רק בתמציות מקטניות, באמת מהסיבה הזו שקשה להכשיר את הצינורות לפסח, ובהכשרה מקטניות הדין שונה, כך שאנחנו לא נכנסים לשאלות של חמץ בכלל.

(החלק השני של הכתבה יפורסם בימים הקרובים)

(מאת: עקיבא שצ'רנסקי המודיע ניסן תשפג)

האזינו לתוכנית 'הפותח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

תוך רגע התפרצה מדורת התרעלת שהוא הולעט בהמשך חודשים, והתבטאה בצעקות שנשמעו מקצה הטרימינל ועד קצהו

קבלו סיפור שמשגר לנו יהודי ששב אתמול מקרעסטיר ממה שקרה בתור שהוביל לדלפק בשדה התעופה בהונגריה

שהטיסה תהפוך לחוויה לא הכי מלבבת. נערכנו לארבע שעות שבהן נשהה בקופסא סגורה ומעופפת זה לצידו של זה, כשסביר להניח שכל הצעקות הללו יהיו כאין וכאפס למה שיקרה בהמשך. אך הלא ופלא. במטוס התיישב לצידו נוסע חרדי, שתוך כמה דקות שקע עמו בשיחה נעימה. איני יודע מה הם דיברו ועל מה שוחחו, אך צעקות לא היו וחיוכים דווקא כן. בהמשך הניח אותו יהודי תפילין, וכשנפרדו שמתו לב שהם החליפו ביניהם פרטים ומספרי טלפון. התביישתי, הוא מספר, על התנהגותי שלא תרמה לקידוש ה', ולמדתי לדעת שגם אם ישנם ויכוחים ופערים, ניתן לגשר עליהם. הכל נמצא בידיים (או בפה) שלך.

(מאיר גולד, המבשר ד אייר תשפ"ג)

קבלו סיפור שמשגר לנו יהודי ששב אתמול מקרעסטיר: בתור שהוביל לדלפק בשדה התעופה בהונגריה, זה קרה: האיש שעמד מלפנינו היה סבור משום מה שאחד הנוסעים החרדיים ניסה לעקוף אותו בתור. תוך רגע התפרצה מדורת התרעלת שהוא הולעט בהמשך חודשים, במלוא עוזה. כל הטענות על הנסיון לגנוב את המדינה, להרוס את מערכת המשפט, לחסל את הצבא ולמכור את המדינה - התרצו להן בלבה רותחת שהורכבה משנאה מוזקת ומזעם נקי והיא התבטאה בצעקות שנשמעו מקצה הטרימינל ועד קצהו.

היה גם מי שהשיב לו מנה אחת אפיים, ותוך כמה רגעים הרוחות התלהטו. אילולי אנשי הבטחון שהוזעקו למקום, האירוע היה מסתיים לבטח במכות. לאור הפתיח הזה, לא היה לנו ספק

השבת וחשבת, עד שעלה בליבי רעיון מצוין לפתוח את היום ב'התחלה טובה', להתחיל את היום בדבר טוב, במצוה, בדיבור, במעשה

מספר לנו ת"ח אחד: יום אחד התרחש במשפחתי אירוע מיוחד במינו שהביאני להתעוררות גדולה

מראשיתו, דהיינו שאם ברצוננו להגיע לאחרית טובה, עלינו להשתדל שגם הראשית תהיה טובה, ובמקרה שלנו נסובה הכוונה על הבוקר, שהוא תחילת היום והמעשים. קיבלתי על עצמי לומר "מודה אני" בכוונה. ומודה אני למי שאמר והיה העולם על שעלה בליבי את הרעיון ההוא, וזיכני לקבל קבלה שכזו, שאכן נותנת בי את אותותיה לאורך כל שעות היממה.

חשבתי לעצמי באותו רגע: וכי אתה כל כך חלש שאין ביכולתך לכוון במילותיו הספורות של "מודה אני"?! והמצוה הזו גררה את המצוה האחרת, ומכאן ועד החיזוקים הנוספים שהיו לי לאורך כל היום, לא היתה הדרך ארוכה.

וזה עצה טובה לכל מי שמעונין להתחזק, מסיים האברך. שכן לאחר שאמרת בכוונה "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרתי בך נשמתך בחמלה, רבה אמונתך", הלא רגליך תרוצנה ללמוד תורה ולקיים מצוות בשמחה - - -

מספר לנו ת"ח אחד: יום אחד התרחש במשפחתי אירוע מיוחד במינו שהביאני להתעוררות גדולה, וכדרכי שלא-בקודש בקשתי לקבל עליי קבלות שאינן מתאימות לי. אבל, האירוע היה כל כך מוחשי, עד שידעתי שהפעם יהיה חבל להפסידו בידיים. ניסיתי לעצור את סחף-ההרגשות, ולכוון את ליבי ומחשבותיי לקבלה כזו שאוכל לעמוד בה לאורך כל הדרך.

ידעתי גם ידעתי, שכל דבר שיהיה גדול במשהו ממידותיי, לא אעמוד בו; מאידך, הלא עבד אני למלך מלכי המלכים, וכיצד אוכל להתעלם מהחויב המוטל עליי, ובמיוחד בתקופה קשה זו, כאשר בכוחו של כל חיזוק קטן לעורר זכויות על עם ישראל.

חשבתי וחשבת, עד שעלה בליבי רעיון מצוין וגם מצאתי לו סימוכין בספריהם של גדולי המוסר, המאריכים בעניין התועלת המעשית שאפשר לשאוב מ'התחלה טובה', דהיינו שמתחילים את היום בדבר טוב, במצוה, בדיבור, במעשה.

המשגיחים בישיבות ביארו בכך את הפסוק "טוב אחרית דבר

ומתחיל את היום במבט של שמחה ואושר ובטחון בהשי"ת הטוב והמטיב. יודע הוא האדם שהכל ממנו יתברך, ועל הכל הוא מודה ומברך.

כיון שה'מודה אני' הן המלים הראשונות היוצאות מפיו של האדם, בעת התעוררו בבוקר, ידוע על כמה צדיקים שקיבלו על עצמם לומר את המלים הללו בכוונה יתירה, ומתוך רגש אמיתי של שמחה והודיה לה'.

דוקא משום שמדובר בראשיתו של היום, בתחילתה של העשיה, יש בה, ב'קבלה' זו (לומר 'מודה אני' בכוונה), להביא את האדם לחיזוק בכל שעות היום, וכידוע.

(מתוך הספר 'שבת בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

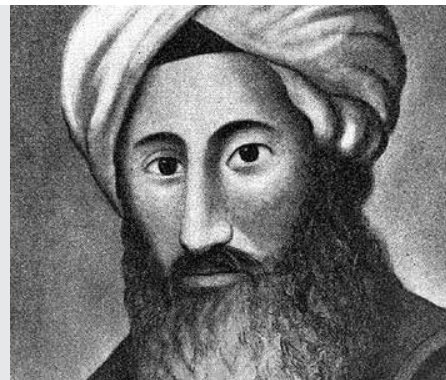
יש לציין שכמובן ה'מודה אני' לא נתקן רק בגלל הסיבה ההיא, אבל התורה בנויה במצב כזה שהיא נותנת מענה גם לעניינים רפואיים, ולכל בשרנו מרפא. וזה מפני שהקב"ה איסתכיל באורייתא וברא עלמא, דהיינו שהבריאות נבראה לפי התורה, ולא להיפך!

וכדאי שגם אנחנו נתבונן ב-12 המלים הללו, הנאמרות ברגע ההתעוררות מהשינה, ומביעות את החוויה העמוקה והנפלאה של שעת ההתעוררות. ליבו של היהודי מתמלא אז ברשמים של התפעלות, מהפגישה מחדש עם העולם הגדול המלא בכל-טוב, והדבר מביא אותו לשמחה ולהודיה להקב"ה על הכל.

המילה הראשונה הפורצת מפיו היא 'מוֹדָה', תודה, תודה לד', על שהחזיר בי נשמת. כך מתעורר האדם המאמין בבוקר

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

אימתי היה בדורות האחרונים 'דין סוטה'?

סוטה דף כ"ח

שאסורה לבעל

כשמוע החיד"א את דברי ריבות האלה, ותהי עליו רוח ה' ושלח וקרא לאשה, והיא הגיעה אליו לבית העליה אשר שם היה חדר לימודו ובית תפילתו.

כראות החיד"א אותה, קם מכסאו והלך למקום אשר בו היו מונחים ספרי תורות, ולקח ספר תורה וקרא באזניה פרשת הסוטה בטעמי המקרא. והי' כאשר הפנינה האשה את שכמה ללכת, קרא עליה החיד"א בקול: "אם לא שטית וגו', ואת כי שטית" וגו'. כאשר רצתה האשה לרדת, שמה האשה את רגלה על המעלה הראשונה מהמדרגות, ולא הספיקה לרדת עד שפניה נהפכו לירקון, ועיניה בלטו, וכל הכתוב ב'פרשת סוטה' נתקיים בה, וצעקה בקול זעקה גדולה ומרה, ולקול הזעקה אשר צעקה באו הדיינים והרבה מאנשי העיר לראות את המחזה הנורא הזאת ויבהל ומאוד, ויקראו: "הוציאו את הארורה הזאת, ושמטוה שלא תטמא את בית רבינו".

ויאמרו איש אל רעהו: "עתה ידענו כי איש אלקים קדוש הוא, ודבר ה' אשר בפיו אמת". ומעת הזאת יראו לגשת אליו, ויקר שמו מאוד לאיש מופת. ולמען יהיה הדבר הזה לזכר עולם, צוו נדיבי העיר לצפות בזהב את המעלות אשר האש המתה עליהם, להיות לזכרון מעשי האיש הנורא החיד"א ז"ל.

וסיפר לי מרן הגאון רבי חיים קניבסקי (שליט"א) זצ"ל, ששמע שהמדרגות המוזהבות האלו היו קיימין בעיר ליוורנו עד מלחמת עולם השניה, והביא דבר זה בספרו 'ארחות יושר' (מאמר ז).

(אוצר פלאות התורה במדבר ה יג אות ג)

מעשה נורא ונפלא מסופר על החיד"א זצ"ל שפעל בכח תורתו הקדושה להמית אשה זונה כאשר השמיע פרשת סוטה באזניה, המעשה הובא בספר 'שם הגדולים החדש' (אות ח סימן כט), [חיברו הגאון מוהר"ר אהרן וואלדען ז"ל מק"ק ווארשא. הספר מעוטר בהסכמות מגדולי דורו, ביניהם הגאונים הצדיקים רבי שלמה קלוגער זצ"ל מבראד, רבי יוסף שאול נאטאהנזאהן זצ"ל מלבוב, רבי שמעון סופר זצ"ל מקראקא, ועוד. נדפס לראשונה בווארשא תרכ"ה]. ומעשה שהיה כך היה:

לעת זקנתו של החיד"א, קבע ישיבתו בעיר ליוורנו יצ"ו, ופעם בא לפניו אדם חשוב שהיה כהן, בקובלנא על אשתו שנסתרה עם איש זר. אמר לו החיד"א: "על פי מצות התורה מוכרח אתה לגרשה".

הדיינים המובהקים שבעיר היו קרובים לאשה ורצו לחפות עליה, אמרו לחיד"א: "ילמדנו רבינו מאין לו מקור דין זה לשפוט בלא עדים, אין זה אלא דברי נביאות, ולא בשמים היא, ואם נעשה דין ומשפט על פי רוח הקודש, ייצא ח"ו משפט מעוקל, כי בעוונותינו הרבים אין לנו בזמן הזה לא כהן ולא נביא, אלא דברי חז"ל על פי דין תורה הקדושה". והחיד"א לא השיב להם מאומה, רק חזר על דבריו פעם שנית לבעל האשה, ואמר לו: "שמע בקולי וגרש את האשה הזאת".

כראות הדיינים כי החיד"א לא ענה להם, הלכו לקרובי האשה שהיו נכבדי העיר ההיא, וסיפרו להם את כל המעשה, וילינו עליו את כל העדה.

במה תלויה ההגדרה 'שינוי משמעות' בקריאה?

לשמוע הגייה זו - יש אומרים שיברך, כיון שאין בכך היסח הדעת; ויש שמצדדים לאסור במקרה שיש בהגייתו שינוי משמעות, כיון שרוב הציבור הוגה את המילים אחרת, ולא ניתן לומר שאין בקריאה זו שינוי משמעות.

[שו"ע קכח, לג, משנ"ב קכ, ושעה"צ צג; בו"מ דרשו, 128]

כהן שאינו הוגה את מילות ברכת הכהנים כראוי - לא יברך; אך אם רוב ככל בני המקום הוגים את המילים כמותו - יברך, כיון שאין בכך היסח הדעת לציבור, וגם לא שינוי משמעות המילים, שהרי זוהי הקריאה המקובלת במקום זה. ואם רק מיעוט מבני המקום הוגים את המילים כמותו, אך הם מצויים והציבור רגיל

בחור כהן - האם יכול לעלות לדוכן בקביעות? תלוי היכן הוא גר, או היכן הוא מתפלל!

במקום. ובמקומות שבהם עולים לדוכן רק ביום טוב - נחשבת העלייה לדוכן תמיד כ'אקראי'. ובמקום שרוב המתפללים בו טרם התמלא זקנם, כגון ב'שיבה קטנה' - יש מתירים לעלות לדוכן אף בקביעות, ויש חולקים.

[שו"ע קכח, לד, משנ"ב קכא, וקכג-קכו; וביה"ל ד"ה ומיהו; בו"מ דרשו, 131-132]

ילד כהן לא יעלה לדוכן לבדו, אך מעת שיודע לפרוש את כפיו ולהפריד את אצבעותיו כמנהג הכהנים, רשאי לעלות לדוכן יחד עם כהן 'גדול'. ומגיל שלש עשרה עד שיתמלא זקנו, או עד שיצמח זקנו מעט ויגיע לגיל שמונה עשרה - רשאי לעלות לדוכן ביחידות רק באקראי, ולא בקביעות, אלא אם כן אין כהן אחר

כהן שהרג אדם בשגגה - באילו תנאים יכול להמשיך ולברך ברכת כהנים?

בשוגג, אינו נפסל מלברך. וכן מי שאנסוהו להרוג - יש אומרים שאינו נפסל. ויש שכתב שדין זה הוא דווקא בהורג אדם מישראל, ויש מי שסובר שהוא הדין בהורג גוי.

[שו"ע קכח, לה, משנ"ב קכא-קכב, וביה"ל ד"ה אפילו בשוגג, וד"ה אפילו עשה; בו"מ דרשו, 133-135]

כהן שהרג אדם בין במזיד ובין בשוגג - נפסל מלברך ברכת כהנים, אף אם שב בתשובה, כיון שהידים שהרגו אינן ראויות לנשיאת כפים; ויש מתירים בשב בתשובה; וכך פסק הרמ"א; ויש מתירים בשב בתשובה רק אם הרג בשוגג. ואם הנהרג היה חולה אנוש, או שהכהו מכת מוות אך מת רק לאחר זמן - אם היה זה

* כהן שטרם קרא קריאת שמע או טרם התפלל, והגיע לבית הכנסת לפני סוף זמן קריאת שמע או תפילה, ועד שיגיעו לברכת כהנים יחלוף הזמן - יקרא קריאת שמע ויתפלל מחוץ לבית הכנסת.
* בימינו כל הכהנים מכסים את פניהם וידיהם בטלית, ואת רגליהם בגרביים, כך שאין חשש להיסח הדעת, ולכן רשאי אף כהן שיש מום בפניו, בידי או ברגליו, לברך ברכת כהנים.
* כהן שהוצרך לנקביו בסמוך לברכת כהנים, במידה כזו שמסוגל להמתין במשך 'שיעור הילוך פרסה' (72 דקות) ללא עשיית צרכיו - יש שהורה שכיון שברכת כהנים היא מצוה מן התורה, רשאי לברך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

עד היכן חובה לנסוע כדי להתפלל בציבור?

ההליכה של מיל, שהוא 18 דקות, (על פי השיטה הרווחת בין השיטות השונות בנוגע לזמן ההליכה של מיל), ולכן, אם זמן הנסיעה פחות מ-18 דקות - חובה לנסוע לבית הכנסת. ובתפילת ערבית שהיא בלילה, אם אין מי שילוה אותו, אינו מחויב ללכת ביחידות אף פחות ממיל; ובזמננו, שהדרכים מוארות - יתכן שהדין שונה.

[שו"ע צ, טז-יז, ומשנ"ב נ-נב; ב"מ דרשו, 55 ו-59; וראה שם, 58]

מי שביתו נמצא במרחק הליכה של יותר מ'מיל' (1,152-960 מטר, לשיטות השונות) מבית הכנסת - פטור מתפילה בציבור. וכן הנמצא בדרך, אינו צריך לסטות מדרכו למרחק של יותר ממיל, כדי להתפלל בציבור.

ואם יש באפשרותו לנסוע ברכב - יש אומרים שאף באופן זה נמדד המרחק לפי ההליכה רגלי, ורשאי להתפלל ביחידות; ויש אומרים, שהמרחק נמדד לפי זמן הנסיעה בהשוואה לזמן

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il